

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ

॥ ಅಷ್ಟಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

॥ ಅಷ್ಟಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಪಿತುಶ್ಚಿಂತಾಯಾಃ ಕಿಂ ಕಾರಣಮಿತಿ ಕೈಕೇಯೀಂ ಪ್ರತಿ ಶ್ರೀರಾಮಸ್ಯಾನುಯೋಗಃ
ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ಸ್ವಪ್ರಾರ್ಥಿತವರಯೋರಿತಿವೃತ್ತಂ ಶ್ರಾವಯಿತ್ವಾ ಶ್ರೀರಾಮಸ್ಯ
ವನವಾಸಾಯ ಪ್ರೇರಣಂ

ಸ ದದರ್ಶಾಸನೇ ರಾಮೋ ವಿಷಣ್ಣಂ ಪಿತರಂ ಶುಭೇ |
ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ಸಹಿತಂ ದೀನಂ ಮುಖೇನ ಪರಿಶುಷ್ಯತಾ || 2.18.1 ||

ಸ ಪಿತುಶ್ಚರಣೌ ಪೂರ್ವಮಭಿವಾದ್ಯ ವಿನೀತವತ್ |
ತತೋ ವವಂದೇ ಚರಣೌ ಕೈಕೇಯ್ಯಾಃ ಸುಸಮಾಹಿತಃ || 2.18.2 ||

ರಾಮೇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ತು ವಚನಂ ವಾಷ್ಟಪರ್ಯಾಕುಲೇಕ್ಷಣಃ |
ಶಶಾಕ ನೃಪತೀರ್ದೀನೋ ನೇಕ್ಷಿತುಂ ನಾಭಿಭಾಷಿತುಂ || 2.18.3 ||

ತದಪೂರ್ವಂ ನರಪತೇರ್ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರೂಪಂ ಭಯಾವಹಂ |
ರಾಮೋಽಪಿ ಭಯಮಾಪನ್ನಃ ಪದಾ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವೇವ ಪನ್ನಗಂ || 2.18.4 ||

ಇಂದ್ರಿಯೈರಪ್ರಹೃಷ್ಟೈಸ್ತಂ ಶೋಕಸಂತಾಪಕರ್ಶಿತಂ |
ನಿಃಶ್ವಸಂತಂ ಮಹಾರಾಜಂ ವ್ಯಥಿತಾಕುಲಚೇತಸಂ || 2.18.5 ||

ಊರ್ಮಿಮಾಲಿನಮಕ್ಷೋಭ್ಯಂ ಕ್ಷುಭ್ಯಂತಮಿವ ಸಾಗರಂ |
ಉಪಪ್ಲುತಮಿವಾದಿತ್ಯಮುಕ್ತಾನ್ಮೃತಮೃಷಿಂ ಯಥಾ || 2.18.6 ||

ಅಚಿಂತ್ಯಕಲ್ಪಂ ನೃಪತೇಸ್ತಂ ಶೋಕಮುಪಧಾರಯನ್ |
ಬಭೂವ ಸಂರಬ್ಧತರಃ ಸಮುದ್ರ ಇವ ಪರ್ವಣಿ || 2.18.7 ||

ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ಚತುರೋ ರಾಮಃ ಪಿತೃಹಿತೇ ರತಃ |
ಕಿಂಸ್ವಿದದ್ಯೈವ ನೃಪತೀರ್ನ ಮಾಂ ಪ್ರತ್ಯಭಿನಂದತಿ || 2.18.8 ||

ಅನ್ಯದಾ ಮಾಂ ಪಿತಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕುಪಿತೋಽಪಿ ಪ್ರಸೀದತಿ |
ತಸ್ಯ ಮಾಮದ್ಯ ಸಂಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಕಿಮಾಯಾಸಃ ಪ್ರವರ್ತತೇ || 2.18.9 ||

ಸ ದೀನ ಇವ ಶೋಕಾರ್ತೋ ವಿಷಣ್ಣವದನದ್ಯುತಿಃ |
ಕೈಕೇಯೀಮಭಿವಾದ್ಯೈವ ರಾಮೋ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 2.18.10 ||

ಕಚ್ಚಿನ್ಮಯಾ ನಾಪರಾದ್ಧಮಜ್ಞಾನಾದ್ ಯೇನ ಮೇ ಪಿತಾ |
ಕುಪಿತಸ್ತನ್ಮಮಾಚಕ್ಷ್ವ ತ್ವಮೇವೈನಂ ಪ್ರಸಾದಯ || 2.18.11 ||

ಅಪ್ರಸನ್ನಮನಾಃ ಕಿಂ ನು ಸದಾ ಮಾಂ ಪ್ರತಿ ವತ್ಸಲಃ |
ವಿಷಣ್ಣವದನೋ ದೀನಃ ನಹಿ ಮಾಂ ಪ್ರತಿ ಭಾಷತೇ || 2.18.12 ||

ಶಾರೀರೋ ಮಾನಸೋ ವಾಪಿ ಕಚ್ಚಿದೇನಂ ನ ಬಾಧತೇ |
ಸಂತಾಪೋ ವಾಭಿತಾಪೋ ವಾ ದುರ್ಲಭಂ ಹಿ ಸದಾ ಸುಖಂ || 2.18.13 ||

ಕಚ್ಚಿನ್ನ ಕಿಂಚಿದ್ ಭರತೇ ಕುಮಾರೇ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನೇ |
ಶತ್ರುಘ್ನೇ ವಾ ಮಹಾಸತ್ವೇ ಮಾತ್ಮಣಾಂ ವಾ ಮಮಾಶುಭಂ || 2.18.14 ||

ಅತೋಷಯನ್ ಮಹಾರಾಜಮಕುರ್ವನ್ ವಾ ಪಿತುರ್ವಚಃ |
ಮುಹೂರ್ತಮಪಿ ನೇಚ್ಛೇಯಂ ಜೀವಿತುಂ ಕುಪಿತೇ ನೃಪೇ || 2.18.15 ||

ಯತೋಮೂಲಂ ನರಃ ಪಶ್ಯೇತ್ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವಮಿಹಾತ್ಮನಃ |
ಕಥಂ ತಸ್ಮಿನ್ ನ ವರ್ತೇತ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ಸತಿ ದೈವತೇ || 2.18.16 ||

ಕಚ್ಚಿತ್ತೇ ಪರುಷಂ ಕಿಂಚಿದಭಿಮಾನಾತ್ ಪಿತಾ ಮಮ |
ಉಕ್ತೋ ಭವತ್ಯಾ ರೋಷೇಣ ಯೇನಾಸ್ಯ ಉಲಿತಂ ಮನಃ || 2.18.17 ||

ಏತದಾಚಕ್ಷ್ವ ಮೇ ದೇವಿ ತತ್ತ್ವೇನ ಪರಿಪೃಚ್ಛತಃ |
ಕಿನ್ನಿಮಿತ್ತಮಪೂರ್ವೋಽಯಂ ವಿಕಾರೋ ಮನುಜಾಧಿಪೇ || 2.18.18 ||

ಏವಮುಕ್ತಾ ತು ಕೈಕೇಯೀ ರಾಘವೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ಉವಾಚೇದಂ ಸುನಿರ್ಲಜ್ವಾ ಧೃಷ್ಟಮಾತ್ಮಹಿತಂ ವಚಃ || 2.18.19 ||

ನ ರಾಜಾ ಕುಪಿತೋ ರಾಮ ವ್ಯಸನಂ ನಾಸ್ಯ ಕಿಂಚನ |
ಕಿಂಚಿನ್ನನೋಗತಂ ತ್ವಸ್ಯ ತ್ವದ್ಭಯಾನ್ನಾನುಭಾಷತೇ || 2.18.20 ||

ಪ್ರಿಯಂ ತ್ವಾಮಪ್ರಿಯಂ ವಕ್ತುಂ ವಾಣೀ ನಾಸ್ಯ ಪ್ರವರ್ತತೇ |
ತದವಶ್ಯಂ ತ್ವಯಾ ಕಾರ್ಯಂ ಯದನೇನಾಶ್ರುತಂ ಮಮ || 2.18.21 ||

ಏಷ ಮಹ್ಯಂ ವರಂ ದತ್ತ್ವಾ ಪುರಾ ಮಾಮಭಿಪೂಜ್ಯ ಚ |
ಸ ಪಶ್ಚಾತ್ ತಪ್ಯತೇ ರಾಜಾ ಯಥಾನ್ಯಃ ಪ್ರಾಕೃತಸ್ತಥಾ || 2.18.22 ||

ಅತಿಸೃಜ್ಯ ದದಾನೀತಿ ವರಂ ಮಮ ವಿಶಾಂಪತಿಃ |
ಸ ನಿರರ್ಥಂ ಗತಜಲೇ ಸೇತುಂ ಬಂಧಿತುಮಿಚ್ಛತಿ || 2.18.23 ||

ಧರ್ಮಮೂಲಮಿದಂ ರಾಮ ವಿದಿತಂ ಚ ಸತಾಮಪಿ |
ತತ್ ಸತ್ಯಂ ನ ತ್ಯಜೇದ್ ರಾಜಾ ಕುಪಿತಸ್ತ್ವತ್ಕೃತೇ ಯಥಾ || 2.18.24 ||

ಯದಿ ತದ್ ವಕ್ಷ್ಯತೇ ರಾಜಾ ಶುಭಂ ವಾ ಯದಿ ವಾಶುಭಂ |
ಕರಿಷ್ಯಸಿ ತತಃ ಸರ್ವಮಾಖ್ಯಾಸ್ಯಾಮಿ ಪುನಸ್ತ್ವಹಂ || 2.18.25 ||

ಯದಿ ತ್ವಭಿಹಿತಂ ರಾಜ್ಞಾ ತ್ವಯಿ ತನ್ನ ವಿಪತ್ಸ್ಯತೇ |
ತತೋಽಹಮಭಿಧಾಸ್ಯಾಮಿ ನ ಹ್ಯೇಷ ತ್ವಯಿ ವಕ್ಷ್ಯತಿ || 2.18.26 ||

ಏತತ್ ತು ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ಸಮುದಾಹೃತಂ |
ಉವಾಚ ವ್ಯಥಿತೋ ರಾಮಸ್ತಾಂ ದೇವೀಂ ನೃಪಸನ್ನಿಧೌ || 2.18.27 ||

ಅಹೋ ಧಿಜ್ ನಾರ್ಹಸೇ ದೇವಿ ವಕ್ತುಂ ಮಾಮೀದೃಶಂ ವಚಃ |
ಅಹಂ ಹಿ ವಚನಾದ್ ರಾಜ್ಞಃ ಪತೇಯಮಪಿ ಪಾವಕೇ || 2.18.28 ||

ಭಕ್ಷಯೇಯಂ ವಿಷಂ ತೀಕ್ಷ್ಣಂ ಪತೇಯಮಪಿ ಚಾರ್ಣವೇ |
ನಿಯುಕ್ತೋ ಗುರುಣಾ ಪಿತ್ರಾ ನೃಪೇಣ ಚ ಹಿತೇನ ಚ || 2.18.29 ||

ತದ್ ಬ್ರೂಹಿ ವಚನಂ ದೇವಿ ರಾಜ್ಞೋ ಯದಭಿಕಾಂಕ್ಷಿತಂ |
ಕರಿಷ್ಯೇ ಪ್ರತಿಜಾನೇ ಚ ರಾಮೋ ದ್ವಿನಾಭಿಭಾಷತೇ || 2.18.30 ||

ತಮಾರ್ಜವಸಮಾಯುಕ್ತಮನಾರ್ಯಾ ಸತ್ಯವಾದಿನಂ |
ಉವಾಚ ರಾಮಂ ಕೈಕೇಯೀ ವಚನಂ ಭೃಶದಾರುಣಂ || 2.18.31 ||

ಪುರಾ ದೇವಾಸುರೇ ಯುದ್ಧೇ ಪಿತ್ರಾ ತೇ ಮಮ ರಾಘವ |
ರಕ್ಷಿತೇನ ವರೌ ದತ್ತೌ ಸಶಲ್ಯೇನ ಮಹಾರಣೇ || 2.18.32 ||

ತತ್ರ ಮೇ ಯಾಚಿತೋ ರಾಜಾ ಭರತಸ್ಯಾಭಿಷೇಚನಂ |
ಗಮನಂ ದಂಡಕಾರಣ್ಯೇ ತವ ಚಾದ್ಯೈವ ರಾಘವ || 2.18.33 ||

ಯದಿ ಸತ್ಯಪ್ರತಿಜ್ಞಂ ತ್ವಂ ಪಿತರಂ ಕರ್ತುಮಿಚ್ಛಸಿ |
ಆತ್ಮಾನಂ ಚ ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಮ ವಾಕ್ಯಮಿದಂ ಶೃಣು || 2.18.34 ||

ಸನ್ನಿದೇಶೇ ಪಿತುಸ್ತಿಷ್ಠ ಯಥಾನೇನ ಪ್ರತಿಶ್ರುತಂ |
ತ್ವಯಾರಣ್ಯಂ ಪ್ರವೇಷ್ಟವ್ಯಂ ನವ ವರ್ಷಾಣಿ ಪಂಚ ಚ || 2.18.35 ||

ಭರತಶ್ಚಾಭಿಷಿಚ್ಛೇತ ಯದೇತದಭಿಷೇಚನಂ |
ತ್ವದರ್ಥೇ ವಿಹಿತಂ ರಾಜ್ಞಾ ತೇನ ಸರ್ವೇಣ ರಾಘವ || 2.18.36 ||

ಸಪ್ತ ಸಪ್ತ ಚ ವರ್ಷಾಣಿ ದಂಡಕಾರಣ್ಯಮಾಶ್ರಿತಃ |
ಅಭಿಷೇಕಮಿದಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಜಟಾಚೀರಧರೋ ಭವ || 2.18.37 ||

ಭರತಃ ಕೋಸಲಪತೇಃ ಪ್ರಶಾಸ್ತು ವಸುಧಾಮಿಮಾಂ |
ನಾನಾರತ್ನಸಮಾಕೀರ್ಣಾಂ ಸವಾಜಿರಥಸಂಕುಲಾಂ || 2.18.38 ||

ಏತೇನ ತ್ವಾಂ ನರೇಂದ್ರೋಽಯಂ ಕಾರುಣ್ಯೇನ ಸಮಾಪ್ಲುತಃ |
ಶೋಕೈಃ ಸಂಕ್ಲಿಷ್ಟವದನೋ ನ ಶಕ್ನೋತಿ ನಿರೀಕ್ಷಿತುಂ || 2.18.39 ||

ಏತತ್ ಕುರು ನರೇಂದ್ರಸ್ಯ ವಚನಂ ರಘುನಂದನ |
ಸತ್ಯೇನ ಮಹತಾ ರಾಮ ತಾರಯಸ್ವ ನರೇಶ್ವರಂ || 2.18.40 ||

ಇತೀವ ತಸ್ಯಾಂ ಪರುಷಂ ವದಂತ್ಯಾಂ
ನ ಚೈವ ರಾಮಃ ಪ್ರವಿವೇಶ ಶೋಕಂ |
ಪ್ರವಿವ್ಯಥೇ ಚಾಪಿ ಮಹಾನುಭಾವೋ
ರಾಜಾ ಚ ಪುತ್ರವ್ಯಸನಾಭಿತಪ್ತಃ || 2.18.41 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ
ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ ಅಷ್ಟಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ||